

Referat TB-komitee møte

Tid: 17.11.2020, kl 14:00-16:00

Sted: Microsoft Teams/Virtuelt

Deltakere:

Medlemmer av Tuberkulosekomiteen

Arne Broch Brantsæter (OUS, infeksjonsmedisin) (leder), John Espen Gjøn (Haukeland, pediatri), Mona Drage (LHL), Einar Sagberg (Drammen, allmenntmedisin, kommuneoverlege), Bjørn Blomberg (Haukeland, infeksjonsmedisin), Eline Storvig (St Olav, TB-koordinator), Mone Tsahai Kildal (Oslo kommune smittevernkontor, helsesykepleier), Anne Reigstad (Nordlandssykehuset, lungemedisin), Eli Sagvik (Trondheim kommune, samfunnsmedisin, kommuneoverlege).

Fra Folkehelseinstituttet:

Trude Arnesen (avdeling for smittevern og vaksine) (sekretær), Anne Torunn Mengshoel (avdeling for bakteriologi), Einar Heldal (avdeling for smittevern og vaksine), Åse Strand (avdeling for smittevernregistre), Jacob Dag Berild (avdeling for smittevern og vaksine) (referent), Caroline Vestby Knudsen (avdeling for bakteriologi).

Velkommen / dagsorden v Brandsæter

Referat fra møte 6. mai 2020 godkjent.

TB-statistikk v Heldal

Det er svært lite TB i Norge, ca 3 per 100 000 i 2019, og det har vært en nedgang i TB-tilfeller de siste årene. Basert på tall fra 1.-3. kvartal i 2020 ses det ikke en nedgang i antall meldte tilfeller sammenlignet med 2019. Dette tyder på at covid-19 pandemien så langt ikke har påvirket diagnostikken av TB-pasienter eller start av forebyggende TB-behandling i Norge. Til tross for mindre innvandring er antallet TB-pasienter på samme nivå som i 2019.

Det er svært få tilfeller blant norskfødte med to norskfødte foreldre, hvilket tyder på lite nysmitte innenlands. Omkring 2/3 oppdages på grunn av symptomer. Det er lav forekomst av rifampicin resistens. Det er en høy andel med vellykket behandling, men noen reiser ut av landet før fullført behandling eller dør av TB.

Basert på tall fra 2017 og 2018 foretas det smittesporing rundt 80% av lunge-TB pasienter, og de fleste definerte nærkontaktene får tatt en IGRA-test. Tallene viser at bare halvparten av de med positiv IGRA starter forebyggende behandling. Dette er uendret fra tidligere og diskrepansen mellom våre råd og praksis på dette feltet har også vært problematisert i tidligere møter i TB-komiteen.

Reigstad og Gjøn lurer på om man burde se på om det er noen forskjell på det som starter forebyggende behandling og de som ikke starter forebyggende behandling.

Oppdatering på TB-arbeid under covid-19 pandemien v hele komiteen

Eline Storvig hadde en oppsummering fra virtuelt møte mellom TB-koordinatorene avholdt 5. november 2020. Undersøkelse for og behandling av latent TB for visse grupper ble utsatt våren 2020, men inntrykket er nå at dette etterslepet er tatt igjen. Det rapporteres om en viss omdisponering av arbeidskraften til covid-19 arbeid, men TB-arbeidet har stort sett blitt opprettholdt under covid-19 pandemien. Det rapporteres om økt bruk av videokonferanse. Enkelte bydeler i Oslo, og enkelte kommuner ellers har også startet med video-DOT, men det er et generelt problem at kommunene mangler utstyr, kompetanse og juridisk avklaring for å starte å bruke video-DOT.

Komiteen tenker at juridiske avklaringer vedrørende bruk av videokonsultasjoner og video-DOT tvinges frem på grunn av covid-19 pandemien og løftes av større aktører, og at det ikke er nødvendig for komiteen å gå ytterligere inn i dette. Det er satt ned en arbeidsgruppe med Eline Storvig, Hege Bjelkarøy, Tone Ovesen og Tone Skorge som vil utarbeide et forslag til en tekst til Tuberkuloseveilederen om hvordan videokonsultasjoner kan tas inn i tuberkuloseprogrammene rundt omkring. Denne teksten vil bli sendt på høring til komiteens medlemmer.

Åse Strand fra avdeling for smittevernregistre på FHI rapporterer om at det arbeides med å innføre elektronisk klinikermelding for tuberkulose, slik det er for de andre nominativ meldingspliktige sykdommene i MSIS. Det er enda ikke kjent når dette blir klart til bruk.

Blomberg rapporterer om at TB arbeidet går bra i Bergen.

Brandsæter har inntrykk av at det er betydelig færre innleggelses med TB på OUS, men det er ingen utfordring med oppfølging av TB pasienter pga covid-19. Det er noen utfordringer knyttet til språk og forståelse av smitteverntiltak på sykehuset (karantene etter utenlandsreise m.m.).

Sagvik rapporterer om en betydelig nedgang i TB undersøkelser i Trondheim, og hun tilskriver dette redusert innvandring (få studenter men fortsatt arbeidsinnvandrere) og redusert antall norske personer som må screenes etter utenlandsopphold. Antallet TB-tilfeller er relativt likt som i fjor.

Drage rapporterer at LHL sine prosjekter rundt om i verden er tilnærmet tilbake til normalen, men det er en mulig reduksjon i pasienter som oppsøker helsetjenester pga covid-19 smittefrykt. LHL har laget et nettkurs om kommunikasjonsutfordringer ved innvandretpasienters møte med helsepersonell, og et om smittefrykt og tuberkulose (rettet mot hjemmesykepleien / hjemmetjenesten): <https://www.lhl.no/lhl-internasjonalt/kurs/>.

Sagberg rapporterer om en reduksjon i antall TB-undersøkelser i Drammen.

Kildal rapporterer om en noe redusert kontakt til helsetjenesten for screening i vår av frykt for covid-19 i helsetjenesten.

Syre forteller at de i Stavanger har måtte omdisponere labpersonell for å ta unna et høyt antall covid-19 undersøkelser, men at de har klart å håndtere TB-prøver. En stor økning i covid-19 undersøkelser kan føre til en nedprioritering av TB-prøver.

Mengshoel forteller at mye av labkapasiteten på FHI går med til covid-19, men også har de håndtert TB-prøver uten problemer.

TB-dag våren 2021 v Arnesen?

Arnesen spurte komiteen om det var kapasitet til å arrangere en TB-dag våren 2021. Det var et generelt ønske i komiteen om å arrangere en TB-dag, men det var også enighet om at det våren 2021 sannsynligvis kom til å være mer presserende oppgaver relatert til covid-19, og at man derfor heller

burde satse på å arrangere en TB-dag nærmere sommeren 2021 enn våren 2021. Et overordnet tema kan være hva vi har lært i håndteringen av covid-19 pandemien som kan få betydning for hvordan vi bekjemper tuberkulose. Det bestemmes at det skal avholdes et nytt møte i komiteen om cirka et halvt år, og at endelig beslutning vedrørende TB-dag tas da.

Oppdatering av retningslinjer for behandling av TB hos barn v Gjøen

Gjøen gikk raskt igjennom forslag til endring i retningslinjer for behandling av TB hos barn. Et av forslagene var å gå vekk fra å bruke Mantoux. Arnesen påpekte at det noen ganger er mer praktisk å bruke Mantoux enn IGRA, særlig på steder der Mantoux kan tas lokalt mens Igra kun tas i speialisthelsetjenesten som det kan være lang reisevei til. Det kan også være lettere å få tatt Mantoux av et lite barn enn IGRA. Dette er grunnen til at Mantoux + bekreftende IGRA er sidestilt med bare IGRA i Tuberkuloseveilederen. Gjøen vil ferdigstille forslag til endring, som etterfølgende vil sendes på høring i tuberkulosekomiteen.

Oppfølging av TB pasienter – er det for hyppig med bakteriell test både ved 2, 4 og 6 måneder? v Heldal

TB-veilederen (tabell 9.5) anbefaler tuberkuloseundersøkelse av luftveisprøver ved behandlingsstart, etter 2 uker, etter 2 måneder, etter 4 måneder og ved opphør av behandling, altså totalt 5 prøver/prøvesett. Det har kommet et spørsmål om denne anbefalingen skal opprettholdes, eller om man kan redusere antall prøver forutsatt ukomplisert forløp, sensitiv TB, DOT og negativ dyrkning etter 2 måneder.

På grunn av tidspress rakk ikke komiteen å behandle dette spørsmålet. Heldal vil sende rundt en redegjørelse til komiteen, og be om tilbakemelding.

Avslutning

Det ønskes at det kalles inn til et nytt møte våren 2021 for å avklare om det skal arrangeres en TB-dag på forsommeren 2021.